KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 26. juli 1995

om støtte ydet af regionen Flandern til det belgiske selskab Vlaamse Luchttransportmaatschappij NV

(Kun den franske og den nederlandske udgave er autentiske)

(Tekst af betydning for EØS)

(95/466/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter i overensstemmelse med ovennævnte artikler at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger, under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

SAGSFREMSTILLING

I

Ved skrivelse af 25. marts 1994 indgav selskabet Cityflyer Express Limited en klage til Kommissionen vedrørende en støtte i form af et rentefrit lån på 20 mio. bfr., som regionen Flandern skulle have ydet eller skulle påtænke at yde til luftfartsselskabet Vlaamse Luchttransportmaatschappij NV (i det følgende benævnt »VLM«). Kommissionen underrettede efterfølgende de belgiske myndigheder herom ved skrivelse af 25. maj 1994, og bad dem om at besvare følgende spørgsmål for at sætte Kommissionen i stand til at vurdere lånet i lyset af bestemmelserne om statsstøtte i traktatens artikel 92 og 93:

— Hvad er vedtægterne for selskabet VLM NV? Hvem ejer kapitalen i dette luftfartsselskab?

— På hvilke betingelser (beløb, rentesats, løbetid m.v.) har regionen Flandern ydet eller til hensigt at yde et lån til selskabet? Hvis lånet allerede er ydet, bedes De fremsende en kopi af låneaftalen og i givet fald af alle bilag til aftalen (tilknyttede betingelser, beslutninger truffet af regionen Flandern m.v.).

Da denne skrivelse ikke var blevet besvaret inden for den fastsatte frist på en måned, blev der den 14. juli 1994 sendt en erindringsskrivelse til den belgiske regering.

Ved skrivelse af 3. august 1994 sendte den belgiske regering Kommissionen svar på ovenstående spørgsmål om VLM's vedtægter og betingelserne for tildeling af lånet. Hvad vedtægterne angår, fik Kommissionen tilsendt en kopi heraf. Det fremgår af vedtægterne, at VLM er et aktieselskab under belgisk ret med hovedkontor på adressen Van Tichelenlei 49, B-2610 Wommelgem. Det blev oprettet den 21. februar 1992 for en ubegrænset periode med en startkapital på 10 mio. bfr. Kapitalen er siden blevet forhøjet flere gange og udgjorde ved udgangen af 1993 75 mio. bfr. Den er fordelt på ni aktionærer, nemlig fem privatretlige selskaber og fire fysiske personer. VLM fremstår således som et rent privat selskab. Dets formål er »køb, salg, udveksling, leasing, drift, reparation og vedligeholdelse af luftfartøjer for egen eller andres regning i Belgien og i udlandet. Drift af luftfartøjer i eller uden for rutefart«.

Med hensyn til betingelserne for tildeling af lånet gav den belgiske regering følgende svar:

> »Beløb: 20 mio. bfr. Rente: 0 %. Tilbagebetaling: henholdsvis 2, 3, 4, 5 og 6 år efter udbetalingen: 4 mio. bfr.«

De belgiske myndigheder fremsendte ikke andre dokumenter til Kommissionen, heller ikke en kopi af låneaftalen. Det skal ligeledes bemærkes, at lånet er ydet, uden at Kommissionen på forhånd er blevet underrettet i henhold til traktatens artikel 93, stk. 3.

I lyset af ovenstående traf Kommissionen den 16. november 1994 beslutning om at indlede proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2. Den usikkerhed på baggrund af hvilken proceduren indledtes, omfatter følgende to elementer: dels at ydelse af et rentefrit lån helt sikkert udgør statsstøtte i henhold til traktatens artikel 92, stk. 2, og aftalens artikel 61, dels at det ikke umiddelbart synes muligt at anvende undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 og 3 i samme artikler.

Kommissionen meddelte ved skrivelse af 6. december 1994 den belgiske regering sin beslutning om at indlede proceduren og gav denne en frist til at fremsætte sine bemærkninger. Skrivelsen offentliggjordes i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*(1), ligesom de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter ved samme lejlighed opfordredes til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med traktatens artikel 93, stk. 2.

II

To luftfartsselskaber, British Airways og Cityflyer Express Limited, har efterfølgende i deres egenskab af interesserede tredjeparter fremsendt deres bemærkninger.

De to luftfartsselskaber gør gældende, at det pågældende lån udgør støtte i henhold til traktatens artikel 92, stk. 1. Vedlagt bemærkningerne fra Cityflyer Express Limited var en kopi af status og driftsregnskab for VLM for 1992 og 1993. Cityflyer Express Limited bemærker desangående, at ingen private investorer på normale markedsvilkår ville yde et sådant lån til VLM set i lyset af selskabets tab i 1993. Ifølge de to luftfartsselskaber fordrejer støtten konkurrencevilkårene på de forbindelser, der beflyves af VLM, herunder navnlig ruten Antwerpen-London, hvor VLM får konkurrence fra Cityflyer Express Limited. I den udstrækning lånet ikke synes tildelt mod nogen form for sikkerhed (f.eks. håndpant eller pant i fast ejendom), mener British Airways og Cityflyer Express Limited, at støttebeløbet ikke svarer til de renter, som VLM skulle have betalt, hvis lånet var ydet af en investor på normale markedsvilkår, men snarere til selve lånebeløbet.

De to luftfartsselskaber har derfor anmodet Kommissionen om at erklære støtten for uforenelig med fællesmarkedet. British Airways er af den opfattelse, at støtten ikke kan omfattes af nogen af undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 92, stk. 2 og 3. Cityflyer Express Limited anmoder endvidere Kommissionen om at kræve støtten tilbagebetalt.

Kommissionen har ved to skrivelser af henholdsvis 1. februar 1995 (på fransk) og 10. februar 1995 (på nederlandsk) videregivet samtlige bemærkninger fra British Airways og Cityflyer Express Limited til de belgiske myndigheder ledsaget af en opfordring til i givet fald at fremsætte deres bemærkninger hertil til Kommissionen.

III

Ved skrivelse af 23. januar 1995 fremsendte den belgiske regering sine bemærkninger som følge af beslutningen om at indlede proceduren og som svar på Kommissionens skrivelse af 6. december 1994.

Den belgiske regering gør først og fremmest gældende, at lånet ikke udgør støtte efter traktatens artikel 92, stk. 1, da det hverken påvirker samhandelen i et omfang, der kan skade den fælles interesse, eller fordrejer konkurrencen mellem EF-luftfartsselskaber. Selv om støtten er ydet, således at VLM kan oprette en forbindelse Antwerpen-London (London City Airport), så drejer dette sig om et særskilt marked uden tilknytning til forbindelserne Antwerpen-London (Heathrow) og Antwerpen-London (Gatwick), som beflyves af henholdsvis Sabena og Cityflyer Express. Den belgiske regering mener heller ikke, at det drejer sig om støtte til omstrukturering for at dække driftstabet, men om indirekte investeringsstøtte i den indledende investeringsfase for et nyt regionalt luftfartsselskab. Efter den belgiske regerings opfattelse udgør den pågældende foranstaltning en form for kapitaltilførsel, som en rationel investor på markedsvilkår ville kunne påtage sig. Foranstaltningen forrentes godt nok ikke i form af rente eller dividende, men giver indirekte fordele til regionen Flandern med hensyn til beskæftigelse og forbedring af erhvervslivets vilkår takket være oprettelsen af en direkte forbindelse Antwerpen-London City Airport. Sådanne fordele overstiger såvel, hvad en privat investor ville kunne forvente af et kapitalindskud, som renteindtjeningen på grundlag af de renter, VLM normalt skulle have betalt.

Den belgiske regering gør endvidere gældende, at ifald lånet til VLM skulle indeholde støtteelementer, ville sådanne være omfattet af en dobbelt undtagelse. Dels ville foranstaltningen kunne betragtes som forenelig med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), som støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene, da investeringer i nye luftfartsselskaber inden for en konkurrencepræget, yderst kapitalkrævende sektor bør være omfattet af en sådan undtagelse. Dels drejer det sig om en begrænset støtte i form af et beløb, der er lavere end det loft, som Kommissionen har fastsat for støtte til små og mellemstore virksomheder.

IV

Ved skrivelse af 2. maj 1995 til de belgiske myndigheder anmodede Kommissionen endnu en gang om at få tilsendt en kopi af den pågældende låneaftale. Kommissionen udbad sig ligeledes nærmere oplysninger om lånerens (selskabet VLM) eventuelle sikkerhedsstillelse over for långiver (regionen Flandern) ved lånoptagelsen. De

(1) EFT nr. C 359 af 16. 12. 1994, s. 2.

belgiske myndigheder blev endvidere adsprugt om VLM's omsætning i årene 1992, 1993 og 1994, ligesom Kommissionen anmodede om kopi af virksomhedens status og driftsregnskaber for samme årrække. Da denne skrivelse ikke var blevet besvaret inden for den fastsatte frist, blev der den 13. juni 1995 sendt en erindringsskrivelse til den belgiske regering.

Den belgiske regering svarede ved skrivelse af 16. juni 1995 på Kommissionens anmodning om yderligere oplysninger. Med hensyn til sikkerhedsstillelse meddelte den belgiske regering følgende:

»Under lånets løbetid fordrer enhver afhændelse eller pantsætning af selskabets løsøre, fast ejendom eller forretningsgrundlag samt afhændelse af en række andre af VLM's aktiver forudgående godkendelse fra regionen Flandern.

Dette gælder ligeledes ved ændringer i aktionærkredsen eller ved nedsættelse af aktiekapitalen.

Efterleves dette ikke, kan låneaftalen ophæves uden varsel og udbetalte beløb forfalder til øjeblikkelig betaling«.

Skrivelsen gjorde tillige Kommissionen bekendt med et udkast til svar, som i store linjer gengives nedenfor:

— transaktionen udgør ikke støtte, da princippet om en rationel investor under normale markedsvilkår i denne sag er opfyldt ved VLM's begrænsede størrelse, den begrænsede investering og dermed risiko samt gode rentabilitetsudsigter for selskabet

— skulle det alligevel dreje sig om støtte, er denne forenelig, fordi den gør det muligt for en ny markedsdeltager at øve konkurrence mod de større tilstedeværende luftfartsselskaber på et marked, der er blevet meget konkurrencepræget, og fordi støtten på grund af det begrænsede beløb ikke påvirker samhandelen i et omfang, der strider mod den fælles interesse, og endvidere er i forbrugernes og regionens interesse. Den bør endvidere være omfattet af de minimisreglen.

De belgiske myndigheder fremsendte i øvrigt de udbedte kopier af status og driftsregnskaber ved skrivelse af 14. juli 1995. De fremsendte endvidere den 24. juli 1995 en kopi af låneaftalen. Af denne fremgår navnlig, at den er fra den 17. december 1993, og at pengene skulle stilles til modtagerens rådighed senest 60 dage efter.

JURIDISK VURDERING

V

I henhold til traktatens artikel 92, stk. 1, og aftalens artikel 61, stk. 1, er støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet og med aftalen i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne og mellem de kontraherende parter.

Det rentefri lån på 20 mio. bfr., som regionen Flandern har ydet til selskabet VLM, udgør støtte i henhold til disse bestemmelser.

For det første fremgår lånets offentlige art af, at det er ydet af en regional myndighed, nemlig regionen Flandern. I henhold til Domstolens retspraksis skal der ved statsstøtte forstås støtte, der ydes af de centrale, regionale eller lokale myndigheder i en medlemsstat »eller gennem offentlige eller private organer, som staten opretter eller udpeger til at forvalte støtten« ([1]).

For det andet fordrejer lånet konkurrencevilkårene og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne, da den vedrører et selskab, hvis luftfartsvirksomhed, som i sagens natur direkte berører samhandelen, omfatter flere medlemsstater og kan omfatte hele EØS. Dette har specielt været tilfældet, siden den tredje luftfartspakke trådte i kraft, hvorved liberaliseringen blev tilendebragt og mulighederne for konkurrence øget betydeligt. VLM er et EF-luftfartsselskab, som inden for rammerne af Rådets forordning (EØF) nr. 2407/92 ([2]) har fået udstedt en driftslicens. I henhold til artikel 3 i Rådets forordning (EØF) nr. 2408/92 ([3]) og artikel 5 i forordning (EØF) nr. 2409/92 ([4]) skal VLM imidlertid godkendes til at udøve trafikrettigheder på ruter inden for EF med fri prisfastsættelse af den eller de berørte medlemsstater, medmindre en af de i samme forordninger indeholdte undtagelsesbestemmelser finder anvendelse.

([1]) Domstolens dom af 22. marts 1977 i sag 78/76, Steinike & Weinlig, Sml. 1977, s. 596, præmis 21.
([2]) EFT nr. L 240 af 24. 8. 1992, s. 1.
([3]) EFT nr. L 240 af 24. 8. 1992, s. 8.
([4]) EFT nr. L 240 af 24. 8. 1992, s. 15.

I øvrigt har Domstolen i sin dom af 21. marts 1991 (1) i sag 303/88 kendt for ret, »at en støtte til en virksomhed kan være af en sådan art, at den berører samhandelen mellem medlemsstater og fordrejer konkurrencen, endog selv om denne virksomhed konkurrerer med produkter fra andre medlemsstater uden selv at deltage i udførslerne ; for når en medlemsstat yder støtte til en virksomhed, kan den indenlandske produktion derved blive opretholdt eller forøget med den konsekvens, at chancerne for virksomheder, der er etableret i de øvrige medlemsstater, for at eksportere deres produkter til denne medlemsstats marked herved bliver mærkbart formindskede. I øvrigt kan selv en relativt beskeden støtte påvirke samhandelen mellem medlemsstater, når der er en skarp konkurrence i vedkommende sektor (Domstolens dom af 11. november 1987, sag 259/85, Frankrig mod Kommissionen, Sml. s. 4393, præmis 24).« I nærværende sag med den skarpe konkurrence inden for den nu liberaliserede luftfartssektor i EF kan det forhold, at VLM skulle være det eneste selskab, der beflyver forbindelsen Antwerpen-London med afgang og ankomst i London City Airport, på ingen måde påvirke Kommissionens vurdering, da den modtagne støtte under alle omstændigheder mindsker nuværende eller potentielle konkurrenters muligheder for at opnå markedsandele på forbindelsen og dermed fordrejer konkurrencevilkårene. Endvidere kan VLM anvende den pågældende støtte til at skabe sig adgang til andre markeder. Med hensyn til de belgiske myndigheders anbringende om, at transaktionen ikke skulle stride mod den fælles interesse, synes dette ikke relevant på nuværende stadium, da det her drejer sig om en vurdering i henhold til traktatens artikel 92, stk. 1, og aftalens artikel 61.

For det tredje er der ikke tvivl om støttekarakteren, idet ingen privat investor eller bank på normale markedsvilkår ville yde et rentefrit lån til et selskab uden at deltage i selskabets kapital, når selskabet mindre end to år efter oprettelsen er i økonomiske vanskeligheder. Det fremgår af status og driftsregnskaber for VLM, at selskabet i det første egentlige driftsår 1993 har haft et driftstab på 13 mio. bfr. Nettotabet beløb sig i samme år til 11,52 mio. bfr., svarende til 15 % af kapitalen. De belgiske myndigheders argument, hvorefter princippet om en rationel investor under markedsvilkår er opfyldt i dette tilfælde, fordi der skal tages hensyn til de økonomiske fordele for regionen Flandern, kan ikke godtages. Selv om hensynet til de økonomiske fordele for Flandern i forbindelse med en direkte forbindelse Antwerpen-London ligger de flamske myndigheder på sinde som offentlig myndighed, er det et forhold, som ikke ville påvirke en rationel investor under markedsvilkår.

Med hensyn til støttebeløbet mener Kommissionen ved anvendelse af EF-traktatens artikel 92 og 93 samt EØS-aftalens artikel 61 på statsstøtte i luftfartssektoren, at støtteelementet »vil være forskellen mellem den sats, som luftfartsselskabet ville betale under normale markedsbetingelser, og den der rent faktisk blev betalt. I det ekstreme tilfælde, hvor der gives et lån uden sikkerhed til et selskab, som under normale omstændigheder ikke ville være i stand til at opnå finansiering, svarer lånet rent faktisk til støtte, og Kommissionen ville vurdere sagen som sådan« (2). I nærværende tilfælde har VLM haft tab, som dog er moderate, i løbet af det første driftsår, hvilket ikke er usædvanligt på baggrund af de særlige forhold, der gør sig gældende for luftfartssektoren. Tabet har derfor ikke ved indgangen til 1994 forhindret adgang til de finansielle markeder, så meget mere som 1993 var et vanskeligt år for hele den civile luftfart, og at der var udsigt til en generel konjunkturforbedring i 1994. Det viste sig jo faktisk, at VLM kunne nedbringe sit tab i 1994 til 8,6 mio. bfr., samtidig med at selskabet udviklede sine aktiviteter. I øvrigt har långiver en vis sikkerhed for at kunne inddrive sin fordring, da regionen Flandern mod at yde lånet kan blande sig i virksomhedens ledelse ved at stille krav om forudgående godkendelse af afhændelse eller pantsætning af en række aktiver eller af en nedsættelse af kapitalen og ændringer i aktionærkredsen. Det skal bemærkes, at ved udgangen af 1993 beløb VLM's faste aktiver sig til 7,3 mio. bfr. og de finansielle aktiver til 16 mio. bfr. I løbet af 1994 blev kapitalen endnu en gang forhøjet, nu med et beløb på 25 mio. bfr., hvorfor aktiekapitalen nu beløber sig til 100 mio. bfr. Yderligere fremgår det dels af lånekontraktens artikel 6 og 7, at den kan hæves straks, hvis VLM ikke opfylder betingelserne i den, dels at VLM under kontraktens løbetid er underlagt kontrol af det flamske fællesskabs økonomiministerium og af den flamske kommission for præventiv driftsledelse. På dette grundlag mener Kommissionen, at støttebeløbet svarer til den rentesats, som selskabet skulle have betalt under normale markedsvilkår.

For et lån med en løbetid på seks år var basissatsen i Belgien (belgiske statsobligationer uden risiko) i begyndelsen af 1994 7,3 %. Hertil kommer en risikopræmie i forhold til virksomhedens og sektorens situation og i forhold til, hvor solid en sikkerhed der stilles for lånet. I det foreliggende tilfælde kan denne i henhold til oplysninger fra bankverdenen anslås til 100 procentpoint,

(1) Sag 303/88, Den Italienske Republik mod Kommissionen, Sml. 1991, s. I-1433, præmis 27.

(2) EFT nr. C 350 af 10. 12. 1994, s. 5, punkt 32.

svarende til 1 %, hvis sikkerheden garanterer, at regionen Flandern kan geninddrive hele sin fordring. Dette er imidlertid ikke tilfældet, idet sikkerheden ikke er forbundet med direkte pant i løsøre eller fast ejendom som ved prioriteter. Derfor bør risikopræmien i dette tilfælde vurderes til 200 procentpoint, svarende til 2 %. Derved når rentesatsen svarende til markedsrenten op på 9,3 %. Støttebeløbet beløber sig derfor til den samlede rentetilskrivning på det lånte beløb ved denne sats.

VI

Støtten er ikke omfattet af anvendelsesområdet for godkendte støtteordninger og skulle derfor have været anmeldt Kommissionen i overensstemmelse med traktatens artikel 93, stk. 3. Ved ikke på forhånd at anmelde støtten, dvs. forud for udbetalingen, har den belgiske regering undladt at opfylde sin forpligtelse i medfør af artikel 93, stk. 3. Støtten er derfor ydet på uberettiget vis og er ulovlig.

VII

Den pågældende støtte bør vurderes i henhold til stk. 2 og 3 i traktatens artikel 92 og aftalens artikel 61.

Stk. 2, litra a), b) og c), i traktatens artikel 92 og i aftalens artikel 61 finder ikke anvendelse på støtten, da det hverken drejer sig om støtte af social karakter til enkelte forbrugere eller om støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller andre usædvanlige begivenheder, eller om støtteforanstaltninger for økonomien i visse tyske områder.

I traktatens artikel 92, stk. 3, og aftalens artikel 61, stk. 3, opregnes de former for støtte, der kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet. Foreneligheden skal vurderes i en fællesskabssammenhæng og ikke i forhold til en enkelt medlemsstat. Undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, og aftalens artikel 61, stk. 3, gælder kun i de tilfælde, hvor Kommissionen kan fastslå, at markedskræfterne, hvis støtten ikke var blevet ydet, ikke ville have været nok til at få den fremtidige støttemodtager til at handle sådan, at han bidrog til et af formålene med disse undtagelser.

For at sikre, at fællesmarkedet fungerer korrekt, og i medfør af principperne i traktatens artikel 3, litra g), skal undtagelserne til bestemmelserne i artikel 92, stk. 1, som fastlagt i artikel 92, stk. 3, fortolkes snævert under gennemgangen af en støtteordning eller en enkeltstående foranstaltning. I betragtning af den stigende konkurrence i forbindelse med den gradvise liberalisering af luftfarten som følge af den tredje luftfartspakke skal Kommissionen desuden føre streng kontrol med statsstøtte for at undgå, at den får en virkning, der strider mod de fælles interesser.

Traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c), og aftalens artikel 61, stk. 3, litra a) og c), indeholder en række undtagelser til fordel for støtte, der skal fremme eller lette udviklingen i visse områder. Det lån, som regionen Flandern har ydet VLM, kan ikke falde ind under disse bestemmelser, da Antwerpen-området ikke opfylder kriterierne for at få regionalstøtte, og der er tale om en enkeltstående foranstaltning, som kun vedrører en virksomhed og ikke indgår i en generel ordning til fordel for alle flamske selskaber. I øvrigt har de belgiske myndigheder ikke gjort disse bestemmelser gældende.

Bestemmelserne i stk. 3, litra b), i traktatens artikel 92 og i aftalens artikel 61 finder heller ikke anvendelse i dette tilfælde, da støtten ikke skal fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi.

De belgiske myndigheder påberåber sig derimod traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), om støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene. Ifølge de belgiske myndigheder skal lånet betragtes som støtte til fremme af udviklingen af erhvervsaktiviteter, da den ydes til et nyt luftfartsselskab inden for en stærkt kapitalkrævende sektor med skarp konkurrence. Kommissionen kan imidlertid ikke godtage dette argument. Kommissionen er kun rede til at lade ovennævnte undtagelse gælde for støtte, der ydes til virksomheder under omstrukturering [1]. Også i så tilfælde ville en undtagelse kræve, at en række kriterier er opfyldt, herunder navnlig en af Kommissionen godkendt omstruktureringsplan. I den foreliggende sag har de belgiske myndigheder imidlertid selv anført, at lånet ikke udgør omstruktureringsstøtte. De har endvidere ikke henvist til nogen redningsplan for VLM. Undtagelsesbestemmelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), kan derfor under ingen omstændigheder finde anvendelse.

[1] Op. cit. fodnote [7], kapitel V.

De belgiske myndigheder har endvidere anført, at støttebeløbet er lavere end det loft, som Kommissionen har fastsat for støtte til små og mellemstore virksomheder. De belgiske myndigheder henviser her uden tvivl til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, hvori der er fastsat et minimis-beløb på 50 000 ECU [1]. Det er imidlertid i samme dokument beskrevet, at »de minimis-reglen ikke gælder inden for de sektorer, hvor der gælder særlige EF-regler for statsstøtte«. Luftfartssektoren er netop en sådan sektor. De særlige regler, der gælder for denne sektor, indeholder et de minimis-beløb for proceduremæssige spørgsmål (tilstedeværelsen af en fremskyndet godkendelsesprocedure), uden at dette på nogen måde berører støttens godkendelse eller mulige undtagelsesbestemmelser. De belgiske myndigheder tager derfor fejl, når de gør en de minimis-regel gældende.

På baggrund af ovenstående er den pågældende støtte ikke omfattet af nogen af undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 og 3 i traktatens artikel 92 eller aftalens artikel 61. Den belgiske regering bør derfor pålægges at ophæve foranstaltningen.

VIII

Når støtten er uforenelig med fællesmarkedet, kan Kommissionen i medfør af traktatens artikel 93, stk. 2, som bekræftet i Domstolens domme af henholdsvis 12. juli 1973 i sag 70/72 [2] og 24. februar 1987 i sag 310/85 [3], pålægge den pågældende medlemsstat at kræve tilbagebetaling. De belgiske myndigheder skal derfor inden for to måneder geninddrive den ulovligt udbetalte støtte til selskabet VLM eller opkræve renter svarende til en rentesats på 9,3 % for det pågældende beløb. Tilbagebetalingen skal ske i overensstemmelse med de i belgisk lovgivning fastsatte procedurer og bestemmelser, herunder navnlig dem, der vedrører betaling af morarente for gæld til staten, idet sådan rente beregnes med virkning fra datoen for tildeling af støtten.

Denne foranstaltning anses for nødvendig for at genoprette den tidligere situation og for at ophæve alle de økonomiske fordele, som den virksomhed, der har modtaget den ulovlige støtte, uretmæssigt har nydt godt af siden datoen for støttens tildeling —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Det rentefri lån på 20 mio. bfr., som regionen Flandern i 1994 tildelte luftfartsselskabet Vlaamse Luchttransportmaatschappij NV (VLM), omfatter ulovlige støtteelementer, da det er tildelt virksomheden i strid med traktatens artikel 93, stk. 3. Støtteelementerne er uforenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 92 og EØS-aftalens artikel 61.

Artikel 2

Det pålægges den belgiske regering at kræve, at regionen Flanderns lån på 20 mio. bfr. til selskabet VLM fremover tilskrives renter med en rentesats på 9,3 %.

Artikel 3

Det pålægges den belgiske regering at kræve støtten tilbagebetalt inden for en frist på to måneder at regne fra datoen for meddelelsen om denne beslutning, svarende til en rentetilskrivning beregnet fra datoen for lånets tildeling med en sats på 9,3 % på det lån på 20 mio. bfr., som regionen Flandern har ydet selskabet VLM. Tilbagebetaling skal ske i overensstemmelse med de i belgisk lovgivning fastsatte bestemmelser, herunder sådanne der vedrører betaling af morarente for gæld til staten eller offentlige myndigheder. Rentesatsen skal svare til den sats, der anvendes som referencesats i vurderingen af regionale støtteordninger, idet renten beregnes med virkning fra datoen for ydelsen af den uforenelige støtte.

Artikel 4

Den belgiske regering skal senest to måneder at regne fra meddelelsen om denne beslutning meddele Kommissionen, hvilke foranstaltninger den har truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Belgien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juli 1995.

På Kommissionens vegne

Neil KINNOCK

Medlem af Kommissionen

[1] EFT nr. C 368 af 23. 12. 1994, s. 12, punkt 2.3 og 4.1.
[2] Kommissionen mod Tyskland, Sml. 1973, s. 813.
[3] Deufil mod Kommissionen, Sml. 1987, s. 901.